

Univerza v Ljubljani

**EKONOMSKA
FAKULTETA**

Temelji finančnega in poslovnega računovodstva - FMF

IZKAZ DENARNIH TOKOV

dr. Barbara Mörec

Univerza v Ljubljani

EKONOMSKA
FAKULTETA

"WHAT WE NEED AROUND HERE
IS A POSTIVE CASH FLOW."

Univerza v Ljubljani

**EKONOMSKA
FAKULTETA**

Pogosta vprašanja

Kako to, da ima podjetje dobiček, hkrati pa težave s plačilno sposobnostjo?

Kako to, da ima podjetje izgubo, pa vendar s poslovanjem ustvarja denarni tok?

Ali je za vlagatelja pomembnejši dobiček ali denar, ki ga ustvarja podjetje?

Ali podjetje ustvarja dovolj denarja, da s tem financira nabavo osnovnih sredstev, ki omogočajo rast?

Ali je nizko stanje denarja na TRR kritično?

 EFMD
EQUIS
ACCREDITED

Univerza v Ljubljani

EKONOMSKA
FAKULTETA

Prihodek/prejemek in izdatek/strošek

Kdaj se prizna prihodke in stroške v IPI?

PRIHODKE se prizna, ko je prodaja zaračunana, ne ko je prejet denar;

STROŠEK se prizna v IPI kot ODHODEK takrat, ko je ustvaril korist t.j. istočasno s prihodkom (lahko prej, lahko pa tudi kasneje, kot je bil plačan denar).

izdelek zamišljen   izdelek prodan   izdelek plačan

danes   čez pol leta   čez devet mesecev

lastnik vloži denar   računovodja prizna prihodek   denar se vrne k lastniku

EFMD
EQUIS
ACCREDITED

Denarni in poslovno-izidni pogled na uspešnost

Prikaz uspešnosti po načelu denarnih tokov

Podjetje kupi stroj: nabavna vrednost 11 mio, preostala vrednost 1 mio, doba koristnosti 5 let. Dobiček iz prodaje (brez stroškov amortizacije!) je 3 mio na leto:

Izkaz denarnega toka (IDT)

leto	1	2	3	4	5
dobiček iz prodaje	3	3	3	3	3
izdatek za stroj	-11				1
skupaj denarni tok	-8	3	3	3	4

Univerza v Ljubljani

**EKONOMSKA
FAKULTETA**

Izkaz poslovnega izida:

leto	1	2	3	4	5
dobiček iz prodaje (brez amortizacije)	3	3	3	3	3
amortizacija	-2	-2	-2	-2	-2
dobiček	1	1	1	1	1

IPI daje bolj enakomerne rezultate kot IDT!

Izdatek za stroj je postopno pripoznan kot strošek v celotnem petletnem obdobju, kar daje bolj enakomerno oceno uspešnosti tekočega poslovanja (temeljno načelo: odhodki se časovno ujemajo s prihodki).

EFMD
EQUIS
ACCREDITED

Slabosti izkaza poslovnega izida pred izkazom denarnih tokov:

- 1. Neunovčeni dobički:** v IPI niso priznani vsi zneski, ki so pomenili izdatek (npr. poplačilo glavnice posojila ni strošek oz. odhodek), priznani pa so nekateri prihodki, ki niso imeli za posledico prejema (npr. povečanje vrednosti finančne naložbe na pošteno vrednosti)
- 2. Subjektivni vpliv posloводства** na vrednotenje in časovno razmejevanje prihodkov in odhodkov (na primer preko določanja preostale vrednosti in amortizacijskih stopenj).

V IDT so pokazane **samo transakcije, ki so imele za posledico denarne tokove** med podjetjem in zunanjim okoljem!

Univerza v Ljubljani

EKONOMSKA
FAKULTETA

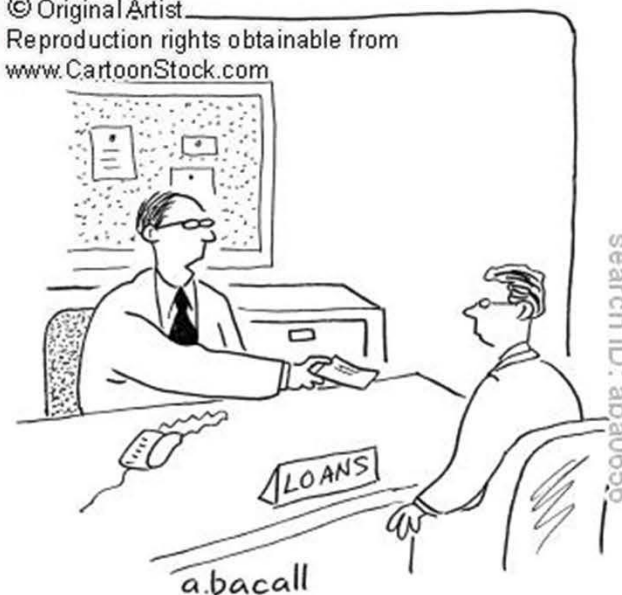
ČEMU POTEM SPLOH INFORMACIJA O DOBIČKU?

Dobiček **napoveduje** prihodnje denarne tokove.

Vendar **ne** zagotavlja plačilne sposobnosti.

Iz vsega povedanega sledi, da izkaz denarnih tokov pomembno dopolnjuje informacije iz izkaza poslovnega izida in bilance stanja.

© Original Artist
Reproduction rights obtainable from
www.CartoonStock.com

"Here's a check for the loan you applied for.
Please don't deposit it until Monday."

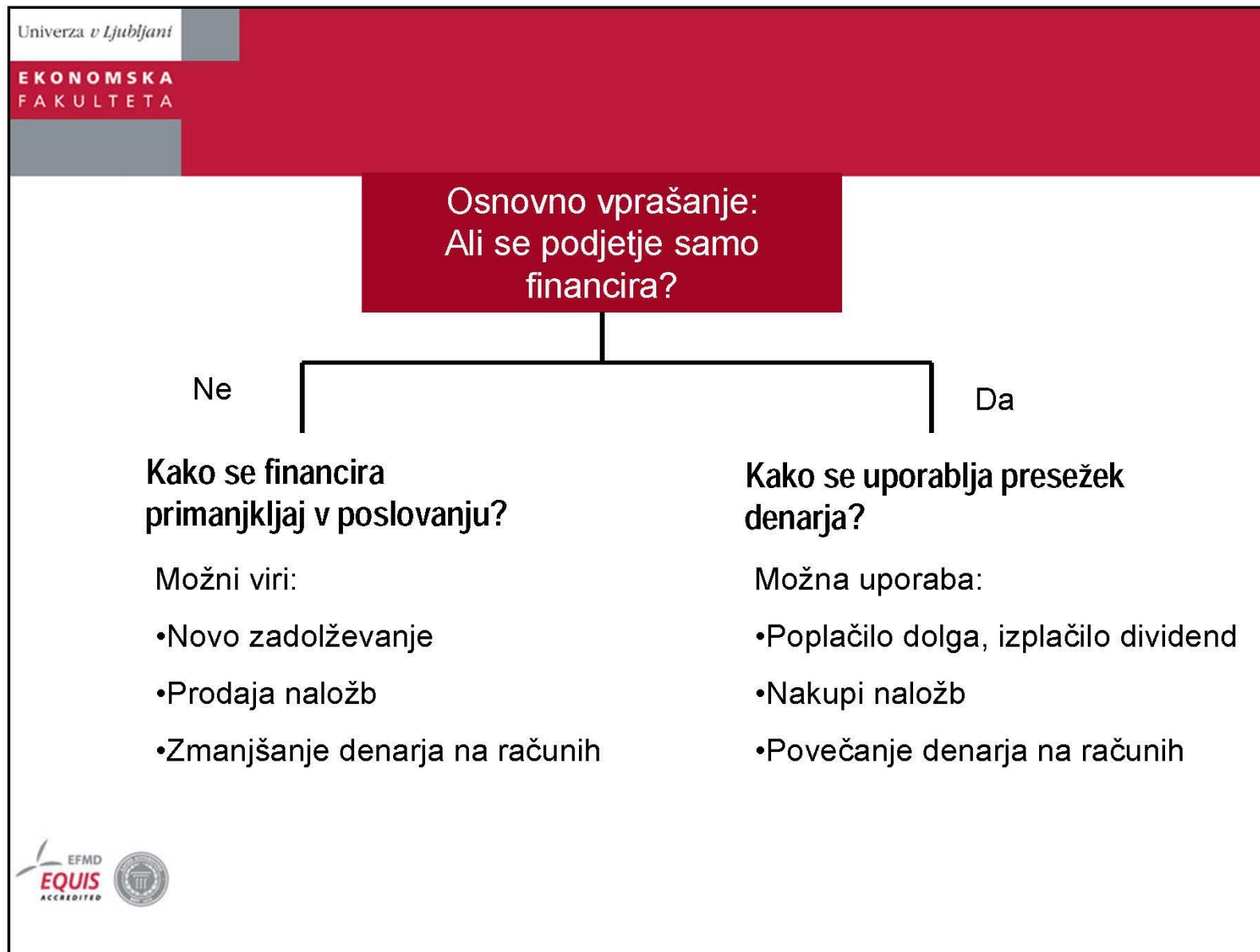
Pomen in cilji izkaza denarnih tokov

Uporabniki potrebujejo informacijo o tem, kakšna je **sposobnost podjetja ustvarjati denar (od kje denar pride?)**, kakšne so **potrebe podjetja po denarju (kam denar gre?)** ter kakšna je **časovna shema pritokov in odtokov denarja (denarni tokovi v času)**.

Ni vsak vir denarja enako kakovosten v smislu trajnostnega obstoja podjetja in uspešnosti (na primer novo zadolževanje ni enakovredno pridobivanju denarja v poslovni dejavnosti).

Za bodočo uspešnost in finančno stanje je zelo pomembno tudi, kam podjetje denar investira.

Na podlagi teh informacij investitorji lažje napovedujejo **velikost denarnih tokov v prihodnosti in njihovo gotovost**, ter primerjajo **sedanjo vrednost bodočih denarnih tokov različnih podjetij**.

Univerza v Ljubljani

**EKONOMSKA
FAKULTETA**

Struktura izkaza denarnih tokov

Zaradi ugotavljanja od kod denar pride in kam gre, je potrebno ločiti denarne tokove na tri dejavnosti:

POSLOVNA DEJAVNOST je dejavnost, zaradi katere podjetje obstaja – pri tem ustvarja poslovne prihodke in odhodke, obrača čista obratna sredstva (zaloge, terjatve, denar, poslovne obveznosti).

NALOŽBENA DEJAVNOST so nakupi in prodaja stalnih sredstev (osnovnih in neopredmetenih sredstev ter DFN) in tistih sredstev, ki niso ekvivalenti denarja (KFN). Sem štejejo tudi prejete obresti in dividende.

DEJAVNOST FINANCIRANJA so spremembe v strukturi in velikosti kapitala in obveznosti iz financiranja. Sem štejejo tudi plačane dividende ter plačane obresti.

 EFMD
EQUIS
ACCREDITED

Univerza v Ljubljani

EKONOMSKA
FAKULTETA

Denarni tok iz poslovne dejavnosti

V principu
prihodki iz poslovanja
- odhodki iz poslovanja (razen str. amortizacije in str. rezervacij)
- davek iz dobička
= denarni tok iz poslovanja

VENDAR:

Prihodki – del je že plačan, del pa še ne; prejemki se deloma nanašajo tudi na terjatve iz preteklega leta → popraviti prihodke za Δ terjatev,

Odhodki – stroški materiala v zalogi (popraviti za Δ zalog materiala, del stroškov še neplačan → popraviti za Δ dobaviteljev, obveznosti do zaposlenih)

 EFMD
EQUIS
ACCREDITED

Dve obliki izkaza denarnih tokov po SRS

NEPOSREDNA METODA

(I. različica)

Prejemki pri poslovanju

- Prejemki od prodaje proizvodov in storitev
- Drugi prejemki pri poslovanju

Izdatki pri poslovanju

- Izdatki za nakupe materiala in storitev
- Izdatki za plače
- Izdatki za dajatve vseh vrst
- Drugi izdatki pri poslovanju

....

POSREDNA METODA

(II. različica)

a) Postavke izkaza poslovnega izida

- poslovni prihodki
- poslovni odhodki brez amortizacije in dolgoročnih rezervacij
- davki iz dobička in drugi davki, ki niso zajeti v poslovnih odhodkih

b) Spremembe čistih obratnih sredstev (in časovnih razmejitev) poslovnih postavk bilance stanja

- sprememba poslovnih terjatev
- sprememba AČR
- sprememba zalog
- sprememba poslovnih obveznosti (dobavitelji)
- sprememba PČR

Računski primer

Začetno stanje denarnih sredstev znaša 1.000 d.e.

V proučevanem obdobju so imeli naslednje poslovne dogodke: kupci so plačali svojo obveznost v višini 5.000 d.e., komercialist je na blagajni dvignil 500 d.e. akontacije za potne stroške, kupili so na kasnejše plačilo material v vrednosti 8.000 d.e. + 22 % DDV, v proizvodnjo so dali za 3.500 d.e. materiala, prejeli so dividende v višini 4.000 d.e., prodali so na takojšnje plačilo vrednostne papirje v višini 3.200 d.e., dobaviteljem so nakazali 5.000 d.e., dobili so kratkoročno bančno posojilo 5.000 d.e., plačali so anuiteto 2.000 d.e., obračunali in izplačali so plače 7.500 d.e.

Izdelajte izkaz denarnih tokov po neposredni metodi. Upoštevajte, da vsi navedeni poslovni dogodki ne predstavljajo prejemkov oziroma izdatkov!

Univerza v Ljubljani		Izkaz denarnih tokov – posredna metoda		
EKONOMSKA FAKULTETA				
	v TEUR	Pojasnila	2008	2007
A.	FINANČNI TOKOVI PRI POSLOVANJU			
	Poslovni izid obračunskega obdobja		10.181	23.664
	Prilagoditve za:			
	Amortizacijo nepremičnin, naprav in opreme	21	51.900	49.788
	Amortizacijo neopredmetenih dolgoročnih sredstev	22	5.221	3.423
	Izgube zaradi slabitve		0	711
	Prihodke od naložbenja	19	-19.603	-18.455
	Finančne odhodke	19	41.023	25.296
	Delež pridruženih podjetij v dobičkih/izgubah		0	-8
	Prihodke od prodaje nepremičnin, naprav in opreme	14	-1.807	-1.983
	Prihodke od prevrednotenja naložbenih nepremičnin	14	-2.566	0
	Odhodke za davke	20	5.292	5.736
	Dobiček iz poslovanja pred spremembami čistih obratnih sredstev in rezervacijami		89.641	88.172
	Sprememba poslovnih in drugih terjatev		-17.336	-14.847
	Sprememba zalog		-35.533	-24.769
	Sprememba rezervacij		3.932	4.009
	Sprememba poslovnih in drugih obveznosti		31.017	-3.421
	Pri poslovanju pridobljena denarna sredstva		-17.920	-39.028
	Plačane obresti		-26.019	-19.534
	Plačani davek iz dobička		-6.786	-5.338
	Prihodki od odškodnin		0	1.850
	Čisti finančni tok iz poslovanja		38.916	26.122

Univerza v Ljubljani				
EKONOMSKA FAKULTETA				
B.	FINANČNI TOKOVI PRI NALOŽBENJU			
	Prejemki iz prodaje nepremičnin, naprav in opreme		2.398	4.502
	Prejemki iz prodaje naložb		6.208	0
	Prejete obresti		7.208	4.095
	Prejete dividende		1.048	1.701
	Prodaja odvisnega podjetja, brez odtujenih denarnih sredstev		641	4.288
	Nakup odvisnega podjetja, brez pridobljenih finančnih sredstev		-95.011	-6.109
	Pridobitev nepremičnin, naprav in opreme		-71.289	-69.428
	Ostale naložbe		-37.023	1.222
	Pridobitev neopredmetenih sredstev		-5.518	-4.678
	Čisti finančni tok iz naložbenja		-191.338	-64.407
C.	FINANČNI TOKOVI PRI FINANCIRANJU			
	Dokapitalizacija		0	54.900
	Odkup lastnih delnic in deležev		-112	0
	Najem (odplačilo) posojil		164.875	-3.241
	Izplačane dividende in nagrade		-5.910	-4.736
	Čisti finančni tok iz financiranja		158.853	46.923
	Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		6.431	8.638
	Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na začetku obdobja		17.684	9.046
	Denarna sredstva in njihovi ustrezniki na koncu obdobja		24.115	17.684

Univerza v Ljubljani

EKONOMSKA
FAKULTETA

Vaja

Vprašanja:

- Kakšni so denarni tokovi Heliosa pri **poslovni dejavnosti** v 2010 glede na leto 2009?
- Kako je podjetje nadomestilo izpad denarnih tokov iz poslovanja?
- Kakšen je denarni tok iz poslovanja glede na dobiček iz poslovanja?
- Kakšna je bila naložbena dejavnost v 2010?

 EFMD
EQUIS
ACCREDITED

17

Izkaz denarnih tokov za Helios Domžale, d.d.,				
za leto, končano na dan 31. decembra 2010				
v 000 EUR	Pojasnila	2010	2009	
Denarni tokovi pri poslovanju				
Celotni poslovni izid pred davki		-958	934	
Popravki za:				
Dobiček/lizguba pri prodaji osnovnih sredstev		157	-610	
Popravek vrednosti opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev		674	367	
Povečanje/zmanjšanje terjatev		-1.262	2.734	
Povečanje/zmanjšanje obveznosti		-764	-265	
Zmanjšanje/povečanje rezervacij		5	-115	
Zmanjšanje pasivnih časovnih razmejitev		-813	-381	
Zmanjšanje/povečanje aktivnih časovnih razmejitev		-278	-1	
Neto denarni tok iz poslovanja		-3.239	2.662	
Denarni tokovi pri naložbenju				
Izdatki za nakupe novih opredmetenih osnovnih sredstev		-1.050	-280	
Prejemki od prodaje opredmetenih osnovnih sredstev		2.505	629	
Izdatki za nakupe neopredmetenih dolgoročnih sredstev		-1.836	-643	
Nakup odvisnih družb (pripojitev) zmanjšanje za prejeta denarna sredstva	19	0	-2.647	
Dividende od skupnih podvigov		1.600	1.280	
Prejemki/izdatki od dolgoročnih naložb		-249	10.718	
Prejemki/izdatki od kratkoročnih naložb		10.864	-8.217	
Neto denarni tokovi pri naložbenju		11.834	840	
Denarni tokovi pri financiranju				
Prejemki od prejetih posojil		-9.182	5.374	
Nakup/prodaja lastnih delnic		-347	-836	
Dividende izplačane večinskim delničarjem		0	0	
Neto denarni tokovi pri financiranju		-9.530	4.539	
Neto pritoki denarnih sredstev		-935	8.041	
Denarna sredstva na 1. januar	24	8.201	160	
Končno stanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov na 31. december	24	7.266	8.201	

Univerza v Ljubljani

**EKONOMSKA
FAKULTETA**

Na dolgi rok mora podjetje ustvarjati vse pritoke, s katerimi financira rast, s poslovanjem.

Verjetnost težav plačilne sposobnosti je manjša (Fekonja, Brvar, 1998):

čim večji je delež pritokov iz poslovne dejavnosti,
čim večji je delež odtokov za naložbe (relativno),
čim manjši je delež pritokov iz zadolževanja,
čim večji je delež odtokov za dividende.

 EFMD
EQUIS
ACCREDITED